

Hva er utfordringene med Noark-standarden, og hva gjør vi videre?

Mytene om Noark

Det fungerer ikke!

Begrenset til saksbehandling

Standarden er gammel søppel!

60% av standarden er uforståelig

Det er fra 1984!

Nasjonale standarder er en uting!

Saksbehandleren skal ikke tenke på dokumentasjonsforvaltning!

Hva er standardisering?

Hva gir Noark deg?

Hvorfor gjør vi dette her?

*“If It Doesn't Fit, You Must
Acquit”*

Dokumentasjonsforvaltning

Referanse

Proveniens

Struktur

Kontekst

Stabilitet

Integritet
Autentisitet

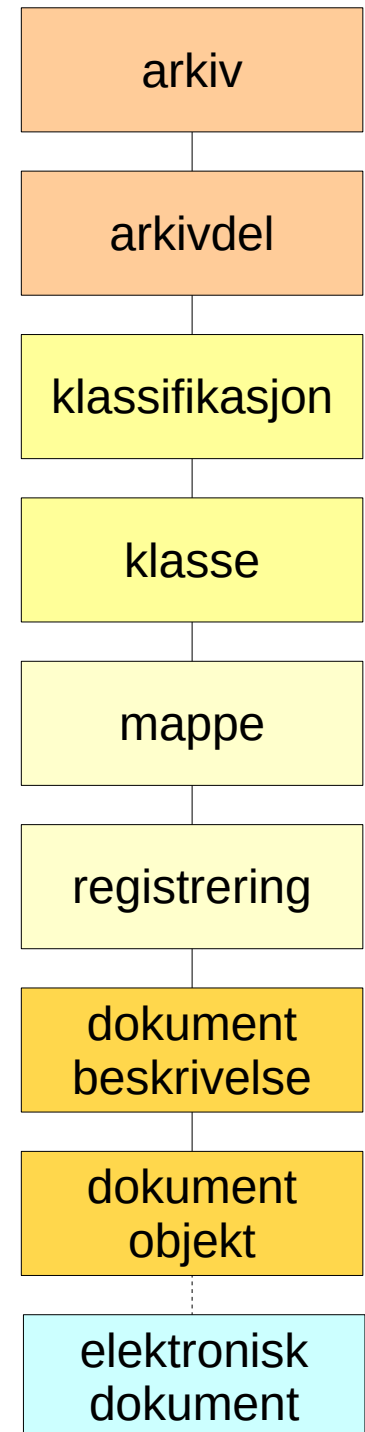

[*]

Verdi som bevis

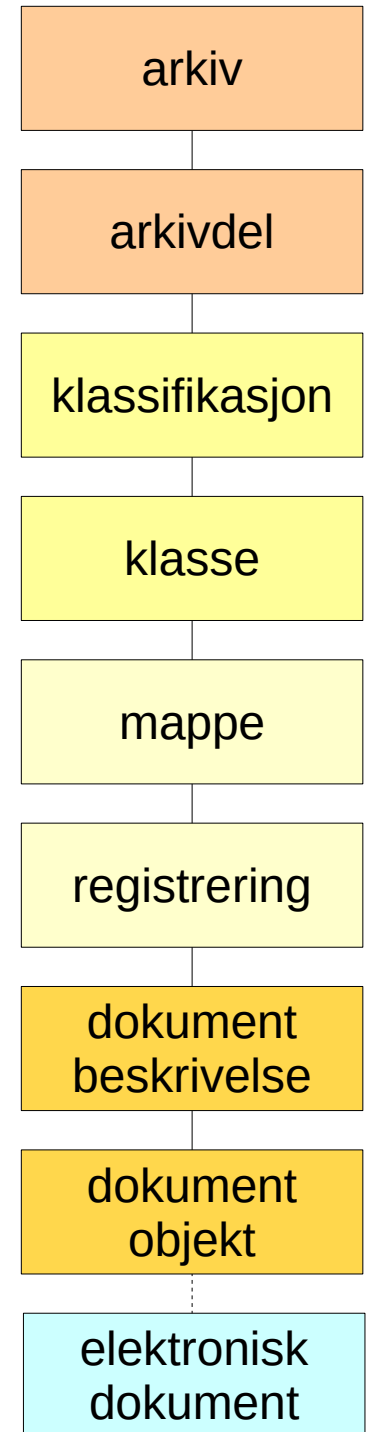
Hva er Noark?

- Hovedmålene med Noark må være at dokumentasjon
  - har verdi som bevis
  - kan trekkes ut og bevares på en kostnadseffektiv måte
  - kan gjenfinnes

Klassisk arkivstruktur

- *Arkiv* og *arkivdel* vil typisk danne en **organisatorisk** kontekst
- *Klassifikasjon* og *klasse* vil typisk danne en **funksjonell** kontekst
- *Mappe* og *registrering* danner en **transaksjons** kontekst
- *Dokumentbeskrivelse* and *dokumentobjekt* danner en **dokument** kontekst

Dokumentasjonsforvaltning ?

[*]

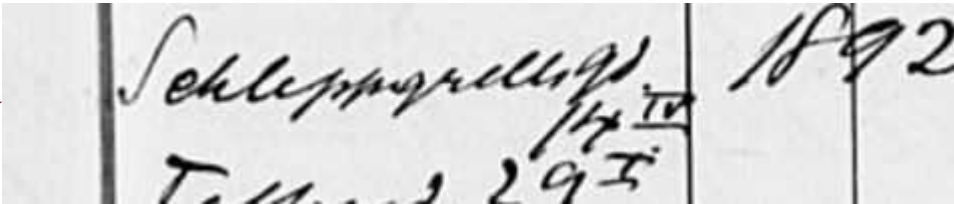
.. dokumentasjon er overalt, og alt er dokumentasjon ..

Manglende dokumentasjon ...

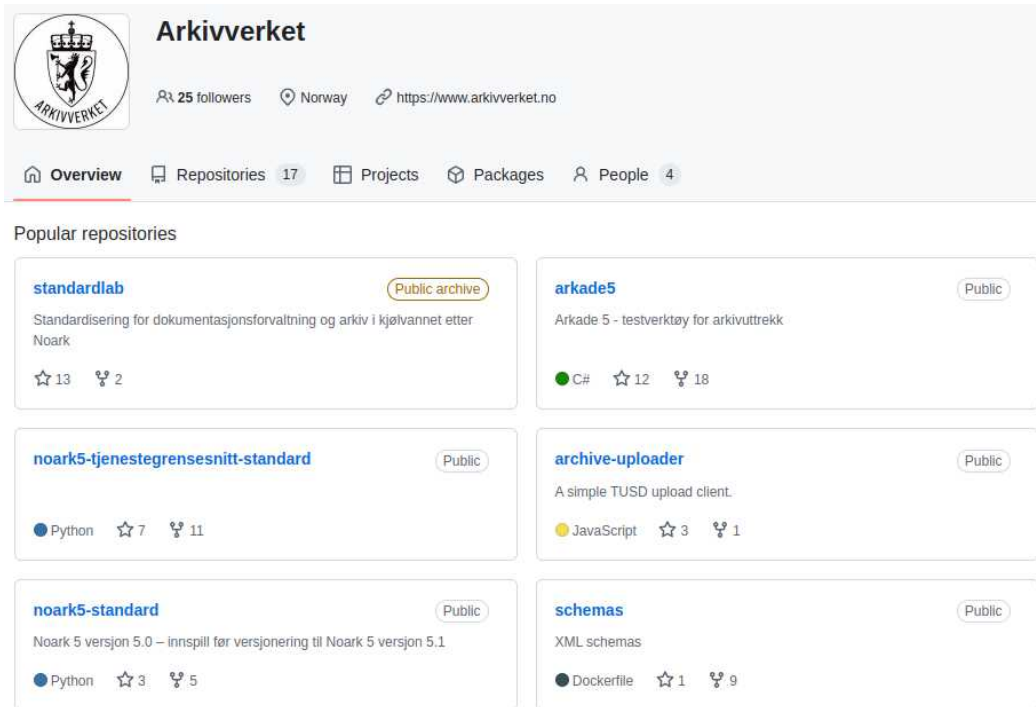
- Arkivmateriale fra Oslo-kirken
- Adressen er **Schleppergrøllsgate 14**
- Men hva står IV for? Inngang, gulv eller leilighetsnummer?

...noe som var åpenbart for arkivaren, men ikke så åpenbart for framtidens bruker.

A. Levende		fødte	
No.	Adressen	Forældrenes navn og boplykke (hvor)	Forældrenes boplykke (hvor)
181	18	Nilsen, Karol	...
182	14	Finn	...
183	18	Nilsen, Doris	...
184	19	...	...
185	18	Edgar Arvola	...
186	20	...	...
187	21	...	...
188	22	...	...
189	22	...	...

Hva er Noark i dag?

The screenshot shows the GitHub profile for Arkivverket. The profile header includes the organization's name, a logo, 25 followers, location (Norway), and website (https://www.arkivverket.no). Below the header is a navigation bar with tabs for Overview, Repositories (17), Projects, Packages, and People (4). The main content area is titled "Popular repositories" and displays six repository cards:

- standardlab** (Public archive): Standardisering for dokumentasjonsforvaltning og arkiv i kjølvannet etter Noark. 13 stars, 2 forks.
- arkade5** (Public): Arkade 5 - testverktøy for arkivuttrekk. C#, 12 stars, 18 forks.
- noark5-tjenestegrensesnitt-standard** (Public): Python, 7 stars, 11 forks.
- archive-uploader** (Public): A simple TUSD upload client. JavaScript, 3 stars, 1 fork.
- noark5-standard** (Public): Noark 5 versjon 5.0 – innspill før versjonering til Noark 5 versjon 5.1. Python, 3 stars, 5 forks.
- schemas** (Public): XML schemas. Dockerfile, 1 star, 9 forks.

- Konseptuelle standarden
- Tekniske standarden (API, tjenestegrensesnitt)
- XML skjemaer (XSD)

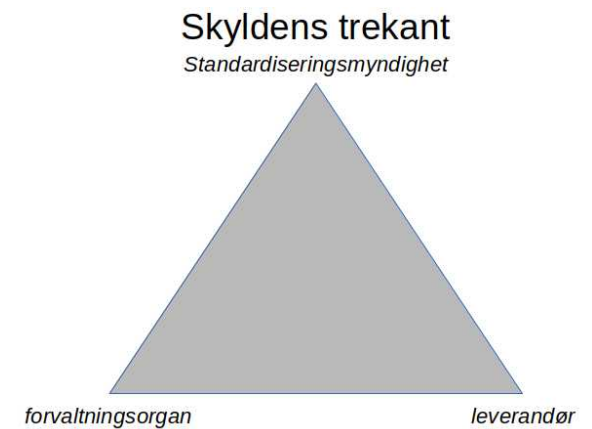
Hva gjør vi videre?

***Påstand: Jo mer dokumentasjon du har i arkivet,
jo mer verdi arkivet har***

Arkivets rolle i en datadrevet verden

Noarks tre største svakheter

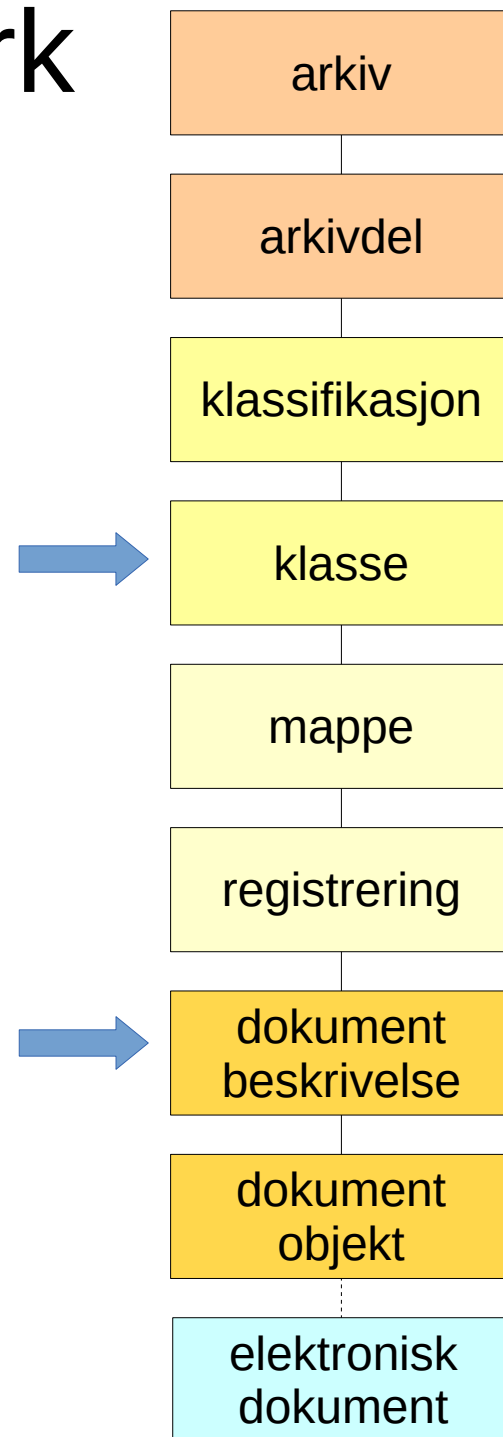
- Godkjenningsordningen
- Forståelsen av standarden
  - Leverandører
  - Arkivskaper
  - Arkivverket
- Manglende interoperabilitet
  - Også import

Forståelsen av Noark

- Når det gjelder B/K
  - Er det mismatch mellom teori og praksis?
  - En spenning mellom klasser og dokumenttyper?
    - Oslo Kommune funksjonsbasert klassifikasjonssystem med B/K
    - Innlandet arkiv (dokumenttype)
- Skjerming
  - De vanskelige eksemplene

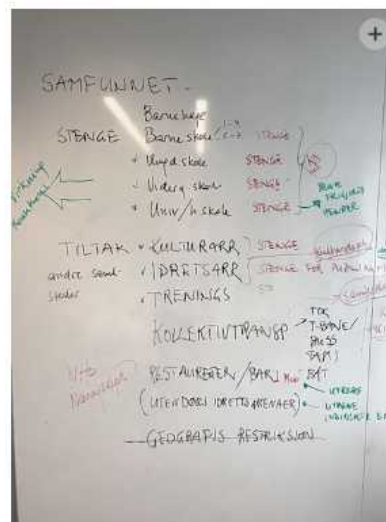
*Noark utenfor lovverket gjør
at standarden må overbevise
at den er nyttig*

Problemet er manglende dokumentfangst

Det einaste som finst av dokumentasjon frå denne dagen er eit bilete av ein whiteboard. Koronakommisjonen fann seinare ut at samtalaner rundt tiltak og avgjerder aldri vart arkivert.

– Dette er den mest inngripande avgjerda som er tatt i Noreg i etterkrigstida, og dette biletet er den einaste informasjonen me har, seier Sjøvoll.

Rapporten frå Arkivverket viser at fleire viktige dokument ikkje blir arkivert.

Dette biletet vart tatt 12. mars og viser kva tiltak styresmaktene vurderte.

FOTO: GEIR BUKHOLM / FHI

Gjengitt fra:
https://www.nrk.no/norge/viktige-dokument-bli-ikkje-arkivert_-det-kan-fa-store-konsekvensar-1.15604824

Automatiserte prosesser bør gå til en sentralisert arkivkjerne

Dokumentfangst via multi-modal språkmodeller (aka gen. AI) bør gå til en sentralisert arkivkjerne

Veien videre bør være basert på standardisering

Vi bør standardisere ...

Samhandling med arkivet
Prosess (per fagområde)
Metadata